

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

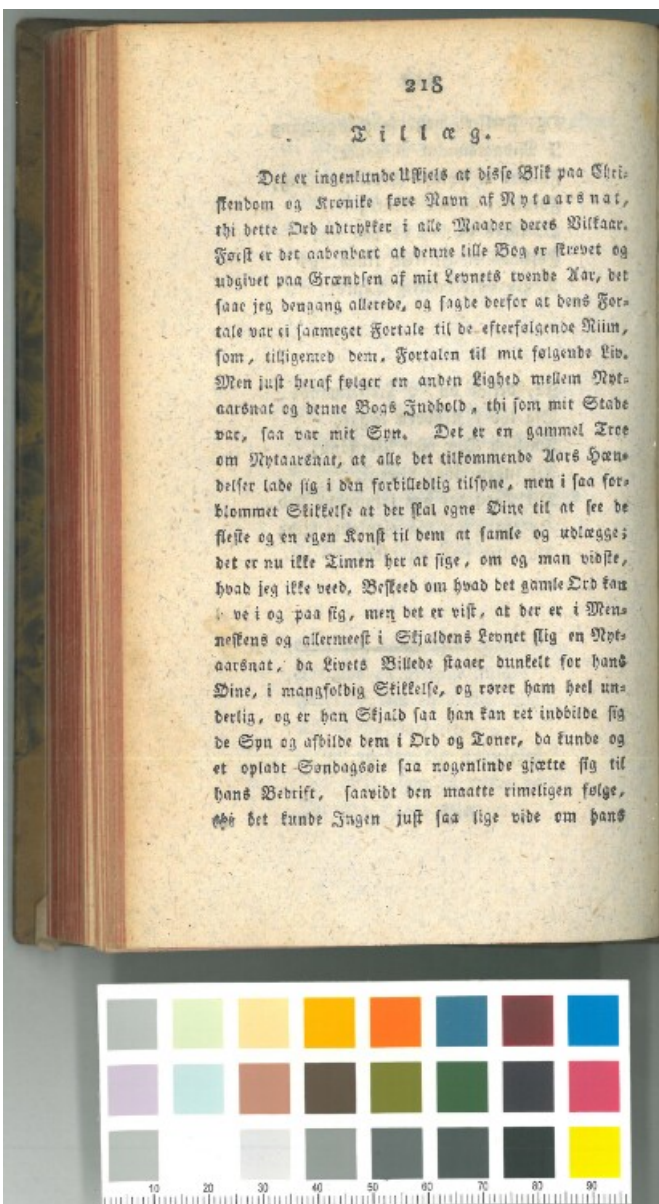
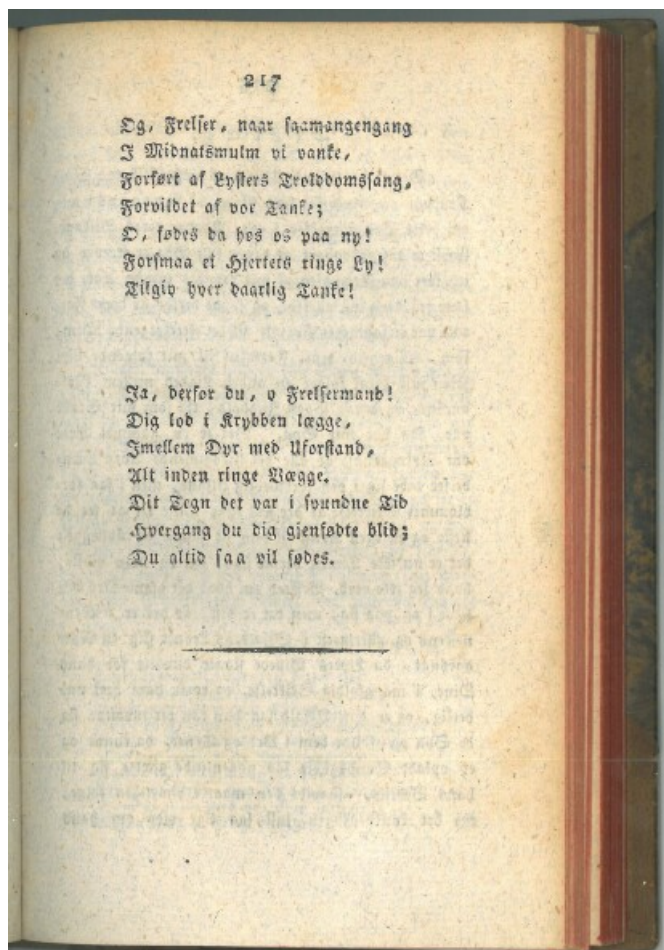
Titel: Kvædinger eller Smaakvad

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Kvædinger eller Smaakvad", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 217. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1815_251-txt-shoot-idm6380/facsimile.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Levnet vilde sande, hvad han forde i sit Skjold. Nu mente jeg, at ligesom den lille Bøg er skrevet i en Rytarsaat, saa er den selv en saadan, og for mit Del staaer i den et underligt forsamlet Billede af hvad jeg var og hvad jeg er, af hvad jeg gjorde og af hvad jeg haver end tilbage; men at ei dette stod mig Kært for Die, imens jeg selv stod i den stjernetare Winternat, det kan man vide ogsaa deraf, at det da havde været mig umuligt at tale og at sünge saa.

Bogen begynder med en lille Sang til min gamle Gader, som blev Jubelrøer i de samme Dage og var en af de saa overlevne Guds Deds Tjenere, som var Præst i Morten Luthers og de gamle Dages christelige Land, og mens jeg stittede paa Selværkstrandens om det gamle Præstehoved, da maatte Diet sagtens see et Glimt af den uhyalige Gyldkrone i det Høie, og kedes ved af Verdens forlangelige Læsen, ja selv ved Laurbærstrandens og det tomme Sjæleværk som Verden gav Udbeligheds Navn, og Tungen maatte sünge:

Laurbærstrandens har jeg krevet til,
Men ei meer jeg traagter den at vinde,
Hvad er vel et boiget Karvepæl,
Hvad en Krands, som Mennesket kan binde,
Hvad er Møgt og hvad er alt paa Jord
Med det rene, Klare Guddoms Ord?
Derfor skal min Sang nu ene tone
Til Hans Pris, som streg i Himlen ned,
Som os vilde med vor Gud forsoner,
Stjærkte os en salig Eoighed.

Vel maatte det i lige Limer falde mig paa Sinde, at det var Morten Luther, den Mand, som gjennem ham oplyvede Kirken, bortføvet, at for kunde Ingen tænke paa at vandre til hans Grav for at komme ham ihu, ei kunde man ønske at give den livløse Sten hans Navn i Gjemme for de hule, klangfulde Stens havde holdt op at velsigne hans Minde og gjentage hans Psalmers hellige Toner. Vel maatte jeg fra det høie Stade paa Morten Luthers Grav see store Vidnesbyrd, om hvilken Kraft Guds rene Død mon eis og kundgjorde i de forbigangne Dage, see den nærværende Tid i sin hele Kræbtingfikkelse, stolt i sine glimrende Halter af sin egen Usfethed og Skjændsel; vel maatte jeg sole en brændende Længsel efter at see det kraftige Død atter vandre paa Veirets Vinger, og indaande Liv og Mod og Kraft i den døende Sløgt, men og maatte jeg stande nedbøiet, forsagt, naar jeg spurgte hvortledes? og Intet kunde troste mig uden Tanken om den Guds høie Fred og Jesu Christi Kraft, hvis Spor jeg saae paa Livens Volger, uden dog ret at sole dem inden i mit eget Hjerte. Derfor bad jeg Ddningen

Medens du kan tale Herrens Ord,
Og sca Altet i hans Navn velsigne,
Lys Velsignelsen da over mig,
At min Leo de Helliges maa signe,
Løste mig til Christ i Himmetig.

Himlens Herte det alene veed,
 Hvad sig i min Sjæl saa stærkt bevæger,
 Det dog veed du, Fader! Herrens Fæd
 Er det Eneste paa Jord, som loogter,
 Lys den over mig i Jesu Navn?
 Rolig da mod Himlens sikke Haand
 Skal jeg svævne over Livets Vølget,
 Lad dem løfte sig med Stum og Brag!
 Trøg jeg er, naat mig min Jesus følger,
 Lys og Kraft Han er endnu i Dag.

Lakket være den hensovne Døding! Han spøde
 Herrens Besignelse over mig, Lakket være den Gudens
 Gud evindeligt! Han skjænkede mig den. Alt have
 Verdens Vølger løftet sig med Stum og Brag imod
 mig, og det er det kun lidet imod hvad som foresaaret,
 men hidindtil haver Herren hjulpet og gjort store Ting
 imod mig, og naat jeg skal see de større Trængsler,
 da skal jeg og see større Ting end disse, trøg jeg er,
 thi mig min Jesus følger, Lys og Liv Han er endnu
 i Dag, og Han er i al Evighed den Samme.

Fortælleren giver tilfjende hvoreledes jeg saae ud over
 Livet, og i hvilket Lys jeg nu betragtede Menneskets
 indvortes og udvortes Mærkelse i Støvet, den gav og
 tilfjende, at det var mit fulde Udvor, med al den
 Kraft, Gud vilde forlene at gribe ind i Tidens Hjul, og
 hjælpe til, om det var muligt at dreie det tilbage til de gamle
 Stier. Redfæste mig, sagde jeg, i den beufende Strøm,
 det maas jeg, henrive mig magter den ei, men om den

skal lukke sig over mig, derfor raader den Evige. Paa
 Randen af det bundløse Svælg, mod hvilket Tidens
 deren blind fremhæfter, der vil jeg stande, jeg vil ud-
 spænde for den sit eget Billede, og ved Siden vil jeg
 stille de evende Ord: Herrens Ord og de forbigangne
 Tidens Vidnesbyrd. Kalde og vækse i Herrens
 Navn, det vil jeg, saalange Han forlener mig Kraft
 og tillader mig at oplyste Møsten, thi Hans er Mag-
 ten og Vren i al Evighed.

Det er klart at jeg nu vidste hvad jeg skulle troe
 og gjøre, hvor Kraften var at finde og hvor Vren
 skulle være; men de Mænd som følge efter kunde vel
 lært en ret opmærksom Christen, hvad jeg maatte lære
 i en haardere Skole, at man kan vide Meget, som
 man hverken føle eller følge, eller dog kun halvt; thi
 Mændene vise, at jeg endnu lagde megen Vægt paa
 Troen af den Gerning at den er den eneste Rod hvorefter
 af et aandeligt Træ med livlige Gafter, med stærke
 Grene og deilige Frugter, kan tilmelig opvorte, at
 Bekymringen for Sjælen og dens evige Salighed, min
 egen og Mænsens; var endnu heel ting, men min Lyst
 til at tænkes Verden endnu dygtig stor.

Nu at tale er Par Ord om hvert Mænd især, da
 ser sig letteligt at det om Livets Væker er en heel under-
 lig Blanding af verdslig og kristelig Tale, men ogsaa
 et sandt Billede af Nyaarsnatten i mit Inderske,
 thi gennem Myrteskoven stremtes Mergensoden, paa
 Bathals Dag staaet Korsets Tegn som Sjæledannet

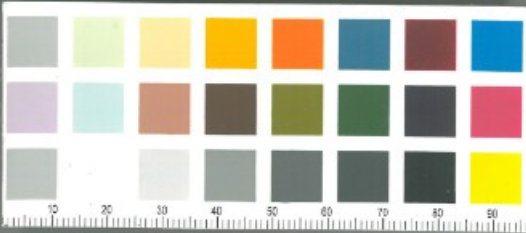
til Ragnarok, men Odin tømmer end Guldbøggeret med Saga, og Einherjerne drifke rolig Suttungs Njod paa Balhals Bænke; rørde de sig end paa Jorden, da spurgtes vel ei saa stort om Korset, mægtede Thunnas Væber at trykke Mere frem end store Skygger, at trykke Liv og Kraft og Vid og Sang i Dødsingen, da spurgtes vel ei saa stort efter Væber fra Guds sanne Paradies; thi det er Klæd der Livs ei men strides ikkun Hjælpeligen under Korset, det er ei Korset selv, men kun dets Tegn i Dannebraag, der skoger over Balhals, der er intet Spør der til at Søndens Legeme skal først tørrefæses, før Randens Legeme kan staa for sig; det skal ikkun smeltes ned et Pedersfarv, og Livets Væber skal gjenføde os, før Siften er udtaget under Pine. Kort sagt, det Kors er sat saa høit, at Balhals Kjemper, kan, uden sig at boie indgaae i Gimle, naar de kun med Sværdet hilse for det og primssigne sig, og troe at det er Thors den rette Hammer hvis Stærke underlig er drest imellem dem, og knuser Midgardsarmen, uden at dens Gifte kan skade os. Visstelig kunde jeg selv have det behov hvad Himel siger:

O! Iader os vandee til Gravene ind,
Hvor Fædrenes Aander omsvæve
Der høies maaskee det hoimodige Sind
Saa Troen sig mægtre at hævve.

Skal der nu endelig meldes et Ord om den Betjødning som her er lagt i den gamle Mythe om Thun-

nas Væber, og om hendes Hængeskab hos Thors fjerne, da skæner jeg ei rettere, end at den ei er langt fra Sandhed, det behøves kun at see Thunna ei som Skjoldfæds i sin Udøvelse, thi Væberet derfor var Dragur, men som dens Hjerte og Liv, det varde Væberstrangen, thi hun var Thorsens Vio; og Væberet var at sige om den underlige Dybde som findes i Naamangen nordist Mythe, men her er Stedet ei, thi vel staae alle disse Myther som Sphinxer uden for den danske Kirkebor, men de forståes kun, naar de besværes høit fra Choret gennem Kirkeruden, og saabidt ere vi end ingenlunde, det falder os nu først paa Sinde, det var vel godt, ifald man lævde sig til at gaae i Kirke.

Nu følger da det andet Klim og kaldes Sora Kirke, og det skal da afbede Kirkegangen, som det ogsaa gjør, thi Gangen var som Sengen, ei til Dybghælse, men et Besog ved Hestegrævne berinde, en Vandring gennem Kirkens Naabenheds, med Diet hestet paa de sjøns Hæver i hvilke Løst berder sig naar det festraaler Korsets Tegn paa Jord. Det rober ogsaa Himel flux, at vi er kun i Naabenheds, thi kun giver Diet sig Tid til at taste et stogtigt Visk paa Klret, og iler med at sætte sig paa Naabenfrandsen under hvalste Bur, som snurker Muren med sit Farospil, og det er disse Naabener, og Ravnebanneret fra Hidenold, og Dannebraag paa røde Vat og over Velgen blå, og Sogas Skjoldmand og Dragurds Væber, paa hvilke Diet

næsten hele Liden hviler. Tabt af Synet er nu Enes blomsten som ene kan bestaae naar hver jordisk Blomst forgaar, glemte synes nu de sande Ord:

Harven er kun Stin af Bruders Graabe,
 Forvels er Staalens ene Glæde,
 Og naar Diet lærer den at taale,
 Vender Blomsten til en Staalelands.

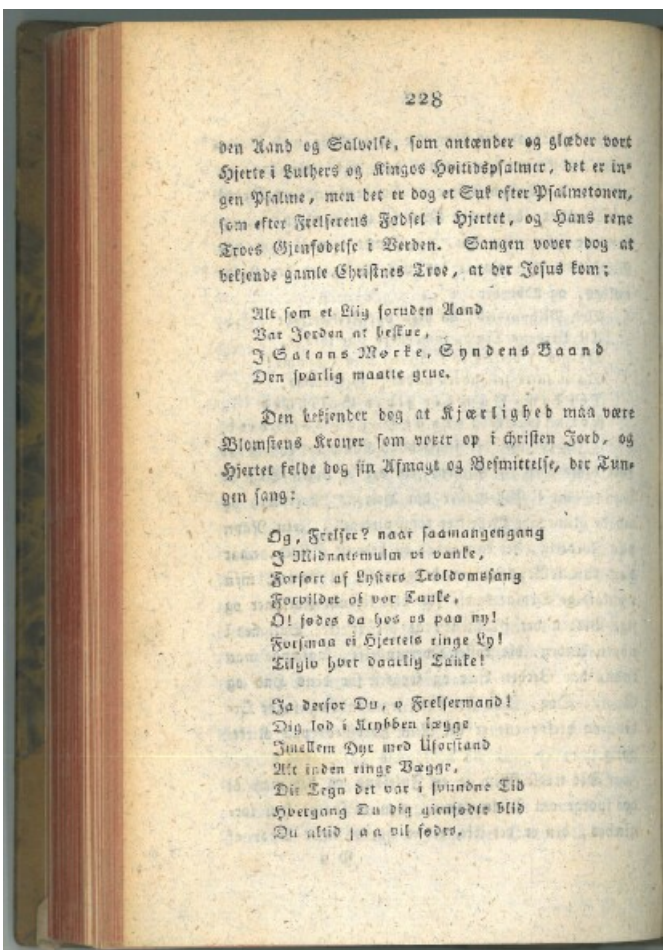
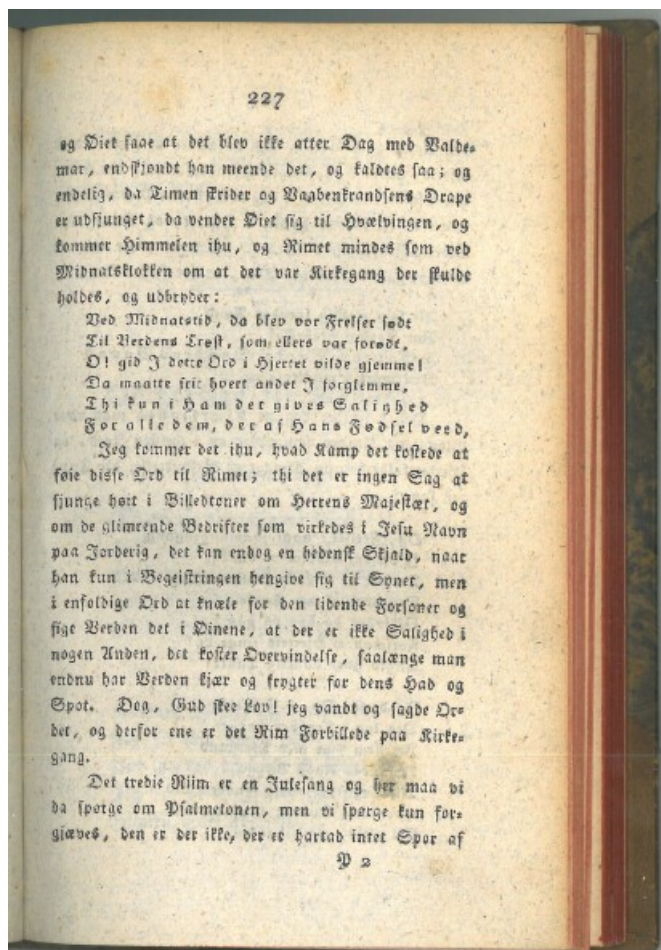
Dette er ikke her videre at udlægge Stoffet, de Waagne see det selv, og for Sovende er Løst spildt, men det er ganske mærkeligt, at jeg henstirrede paa Palmateke som det Forbilledet, jeg havde Lyst at signe, kun med din Forskiel at det, som brast for ham Kulte søttes mig, fordi jeg havde i det stærke Jesu Navn den Kærlighed til at opvække Døde, som han forgyvedes lede om i Vegtams Runer, ja, et christent Jomsborg, en Børg med stærke, kolde Kjemper, som vandrede til Gulgata, mest kun for at finde Dannebærg, som stierede paa Zions Tempel med kun for at frelde ved de fære Rigniser, kun for at frelde ved de Livets Kænde pust der sukede fra Choret, som kun forsøgede det bløde Livnet og de lave Løster og Sjælens Havmod for at hvide med sig i Landet; en saadan Børg, et saadant christent Waabenhus det var min Lyst, det var hvad jeg kaldte Christi Kirke, Ved stalle Kjempefridt og ei ved vde mygt Knæfald meende jeg at komme Herren nær, og jeg indbildte mig, at Ringene, jeg dog kun saae, var mine, enddog de vore kun, naar Himmelfuglen avles og istses op i Kjærlighed. Paa dette Stæde

¶

maatte Sore Kirke drage Diet ret besynderligen til sig, thi den er selv et Waabenhus i alle Maader, det siger Waabenlandsen paa dens Mure, det see vi paa Rigniserne tillige, thi ret som det var Stik i gamle Dage at Dren og Rikke værges fandt i Waabenhuset deres Lide, saa maa det falde os paa Sinde, at Absalon var meer en Kirkeværgir og en Kirkesanger end en Biskop, og at hartad alle de Navnkundige, hvis Stov nedtagdes her, var lige Folk, som havde ikkun Lide med Herrens Huus at gjøre, og havde tidet eller intet Godt forskildt af Kirken, men var dog formeddelt Embed eller Hoved af den Stand at Ingen vilde lægge dem hos menig Mand. End deri ligner denne Kirke Waabenhusene, at den som de, er bygget sigt, først bygdes i Noosilde den Hellig Trefoldigheds Kirke det er Choret, saa Bruckirke udi Ringsted, som siden kaldtes efter Knud Martyr, det er Kirkestuen, og til sidst Sanct Jacobs Huus i Sorø, det er Waabenhuset. At Kongebærene og stortede i samme Orden, det vidner Saga, og det siger Rimet, men hoi Mørgesthe ikke blev i Soer, det kunde Rimet ikke sig, thi hun bedreb jo intet Kjempeværk.

Nu er kun det tilfødt at mærke, at saameget Diet og stortede endnu til Verden, til dens Stimmer og dens Dom, saa blandedes det dog ei længere af Stimmene i Baldemars Dage, det saae i dem kun røde Kors som plantedes paa Danmarks Graasie, og Diet horte det i Ringsted ringe for Danmarks Rign,

Der er en Aelste af Pfalmetonen, en mat Fæ-
kling i Nytaarsnat af en Juleplafme, som jeg ei end-
nu har kunnet sjuge.

De hellige tre Konger.

(En Barnefang.)

Deilig er den Himmel blaa,
Lyft det er, at see derpaa,
Hvor de gyldne Stjerner blinker,
Hvor de smile, hvor de vinke,
Os fra Jorden op til sig.

Kommer Smaa, og hører til!
Jeg for eder sjuge vil
Der saa lys og mild en Stjerne,
Jeg det veed, I høre gjerne:
Himlen hører eder til.

